

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
14 juli 2026

Ons kenmerk
PZH-2026-893944452
DOS-2023-0000337

Aan Provinciale Staten

Bijlagen
0

Onderwerp:

Behandelvoorstel voor motie 1196 en motie 1204 over de gebiedsprocessen in het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied.

Geachte Statenleden,

In de Statencommissie van 8 maart 2023 heeft u onder meer de volgende twee moties aangenomen: motie 1196 (D66) 'Tempo én duidelijkheid gebiedsprocessen PPLG' en motie 1204 (JA21) 'Boeren Nieuwkoop'. Met dit behandelvoorstel geven we toelichting op hoe we met deze moties aan de slag gegaan zijn en stellen we voor om deze als afgedaan te beschouwen.

Motie 1196: Tempo én duidelijkheid gebiedsprocessen PPLG

In motie 1196 verzoekt u het college:

- Om tempo te houden bij de gebiedsprocessen, waarbij de leerpunten uit het proces bij Nieuwkoop worden meegenomen. Door naast de geplande gebiedsbijeenkomsten, ook in gesprek te gaan aan de keukentafel met alle uitstoters dichtbij N2000-gebieden.
- Bij alle gebiedsprocessen duidelijkheid te bieden over de doelstellingen en daarbij de verwachtingen van deelnemers doorlopend te managen.

In het vorige behandelvoorstel verzochten wij u deze motie af te doen. We hadden tempo gehouden in de gebiedsprocessen via het uitwerken van gebiedsplannen en we boden duidelijkheid met indicatieve doelen en keukentafelgesprekken. In de Commissie Landelijk Gebied van 8 april 2026 heeft u besloten om deze motie niet af te doen, omdat samenhang, duidelijkheid en sturing nog onvoldoende gerealiseerd waren.

Met de vervolgaanpak gebiedsprocessen landelijk gebied bieden we verdere duidelijkheid aan de gebieden, binnen de mogelijkheden die we als provincie hebben. Dit doen we op twee manieren: we brengen focus aan in de opgaven per deelgebied en spreken commitment uit aan alle gebiedsprocessen door de gebiedsgerichte aanpak met twee jaar te verlengen. Tegelijkertijd kiezen GS in verband met de ontwikkelingen bij het Rijk kiezen voor adaptiviteit en flexibiliteit. Dit doen GS door de optie open te houden om op termijn te differentiëren in de aanpak in gebieden. Verder stuurt de provincie via drie sporen: (1) het

aanscherpen en deels verankeren van indicatieve doelen per deelgebied, (2) het aanscherpen van het omgevingsbeleid en (3) het ontwikkelen van instrumentarium.

We gaan met de gebieden in een jaarlijkse cyclus werken aan een gebiedsuitvoeringsagenda, waarin wordt beschreven hoe plannen met elkaar samenhangen en een planning wordt gemaakt, en een voortgangsrapportage, waarmee wordt gerapporteerd wat er is gebeurd en op welke manier dit bijdraagt aan de opgaven in het gebied. Met deze mijlpalen nodigen we gebiedspartners uit om samen de gebiedsplannen verder te concretiseren en meer samenhang aan te brengen.

Kortom, de gebiedsprocessen zijn een continu proces waarin we partners duidelijkheid geven, opgaven in samenhang overwegen en signalen ontvangen over waar sturing vanuit de provincie nodig is. Daar gaan we met de vervolgaanpak mee door. We geven u in overweging om motie 1196 hiermee af te doen.

Motie 1204: Boeren Nieuwkoop

In motie 1204 verzoekt u het college:

- Te beginnen met het respecteren van hetgeen door de boeren resp. de coöperatie Boeren met Perspectief reeds aan plannen is ontwikkeld,
- Deze plannen alsnog tot uitgangspunt te maken van de verdere besprekingen in het gebiedsproces,
- Daarbij de Algemene Beginselen van Behoorlijk Bestuur proactief in acht te nemen
- De uitkomst van de gesprekken in het gebiedsproces opnemen in het plan van reductie stikstof
- Boeren te stimuleren en te ondersteunen om te verduurzamen via: innoveren, transformeren/ extensiveren zonder gedwongen uitkoop
- De Mijegraslandpolder gelijk (gelijkheidsbeginsel) te behandelen als de overige 17 polders rondom Nieuwkoop in de Gebiedsgerichte Aanpak.

Tijdens de commissievergadering van 8 april 2026 is de motie 'Boeren Nieuwkoop' aangehouden omdat er nog steeds bezwaar was vanuit betrokkenen in deelgebied Nieuwkoopse plassen over het overleg met de provincie. Hieronder geven we graag een toelichting op de stappen die na het indienen van deze motie samen met de partners in dit gebied gezet zijn.

In dit deelgebied heeft de provincie samen met de gebiedspartners op hoofdlijnen een aanpak afgesproken in het eerste gebiedsplan (het zogenaamde 'startdocument'). Centraal in de aanpak staan de polders waar de opgaven bij elkaar komen in en om het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. Dit zijn de polders Noordse Dorp, Aarlanderveen en het gebied rond de Meije, dat voor een deel in provincie Utrecht ligt. In deze gebieden zijn inmiddels polderprocessen gestart.

Specifiek in Mijegraslanden, binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied, is de afgelopen twee jaar gewerkt aan het herstellen van de relatie via keukentafelgesprekken. Ook hier is inmiddels een polderproces gestart. Daarmee zijn vrijwel alle agrarische bedrijven

in de directe omgeving van de Nieuwkoopse Plassen betrokken bij een polderproces en heeft met velen een keukentafelgesprek plaatsgevonden.

Centraal in de aanpak voor het gebiedsproces Nieuwkoopse Plassen staan de polders waar de opgaven bij elkaar komen in en om het Natura 2000-gebied. Het Boerenplan is inmiddels verder ontwikkeld tot Fieldlab Groene Hart, waarin stikstofreductie een belangrijk onderdeel van is. Binnen het Fieldlab worden investeringsmiddelen beschikbaar gesteld voor agrariërs die willen investeren in maatregelen op het erf via o.a. extensiveren, management, mestverwaarding en alternatief grondgebruik. In zekere zin is dit initiatief het gebiedsproces ontgroeid. Het initiatief kent een robuuste structuur, gedragen door subsidies vanuit de provincie(s) en het Rijk. In 2026 wordt een verbinding georganiseerd tussen het initiatief en het gebiedsproces. Door Fieldlab Groene Hart te faciliteren en de verbinding met het gebiedsproces te organiseren komen plannen voor stikstofreductie weer duidelijk in beeld.

De Meijegraslanden liggen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. In beginsel gaat het ZH-PLG niet over begrensde natuur, maar juist over het landelijke gebied tussen begrensde natuur en bebouwde omgeving. Meijegraslanden is een uitzondering. Er is bewust voor gekozen Meijegraslanden ondanks de ligging binnen Natura 2000 te betrekken in het gebiedsproces. De reden hiervoor is dat een deel van Meijegraslanden een agrarische functie heeft. Voor Meijegraslanden geldt als onderdeel van het Natura 2000-gebied een ander planologisch en juridisch kader dan voor de andere polders in het gebiedsproces.

Met de ondersteuning van het Boerenplan tot daadkrachtig initiatief en de lopende inspanningen om met boeren te werken aan een duurzaam perspectief zijn alle elementen van deze motie meegenomen in het proces richting het startdocument van de Nieuwkoopse Plassen. Sindsdien hebben verschillende bijeenkomsten plaatsgevonden, tal van individuele gesprekken en hebben gedeputeerden Straathof en Bonte tweemaal een gezamenlijk werkbezoek gebracht aan het gebied.

Wij adviseren u om deze motie (1204) als afgedaan te beschouwen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff